

Spraak en taal

Gebeurtenissen navertellen, gedachten en gevoelens in woorden uitdrukken, of lezen en begrijpen; op de basisschool maken kinderen grote sprongen in hun spraak- en taalontwikkeling. Wist u dat u ook als ouder veel kunt doen om dit bij uw kind te stimuleren?

Tussen 4 en 6 jaar

Als kinderen 4 jaar zijn, maken zij goede, eenvoudige zinnen. Ze kennen op deze leeftijd al veel woorden, maar leren er dagelijks veel nieuwe bij. Vaak is de uitspraak al bijna helemaal goed, al verspreken ze zich nog wel eens als ze veel willen vertellen.

Op 5-jarige leeftijd worden de zinnen langer en is het normaal dat uw kind bijvoorbeeld bijzinnen gebruikt met 'want', 'maar' en 'omdat'. Kinderen leren nu ook praten over wat eerder is gebeurd (vroeger), wat nog moet gebeuren (toekomst) of over gedachten. Verder gaan ze ontdekken dat er zoiets is als 'schrift' en wat je daarmee kunt doen, bijvoorbeeld een kaartje schrijven.

Wilt u de spraak- en taalontwikkeling van uw kind stimuleren? Dat kan door veel met uw kind te praten, samen te rijmen, liedjes te zingen en voor te lezen. Geef uw kind ook de kans \ om te schrijven. Dat hoeven natuurlijk nog geen letters te zijn.

Tussen 6 en 9 jaar

Op deze leeftijd leren kinderen lezen en schrijven. Bij alle vakken op school is het nodig om goed te kunnen lezen, zelfs bij rekenen! Veel opgaven in het rekenboek zijn in de vorm van een verhaaltje. Door te lezen leren kinderen steeds meer over taal. Hun woordenschat wordt groter en ze vormen steeds langere en betere zinnen. Bovendien leren kinderen door te lezen ook beter nadenken en stimuleert het hun fantasie.

- Uw kind leert niet alleen veel nieuwe woorden, maar ook welke betekenissen een woord heeft. Zo is een bank iets om op te zitten en een plek om geld te halen. Verder leren ze dat verschillende woorden (ongeveer) hetzelfde kunnen betekenen, zoals een bank en een sofa.
- Belangrijk is dat kinderen 'diepe' woordkennis krijgen. Neem het woord 'appel'. Uw kind leert de eigenschappen van een appel door ervaring: hij is rond, heeft een klokhuis met pitjes en een harde schil. Een appel hoort bij de categorieën fruit, voeding en levensmiddelen en allerlei woorden hebben te maken met appel, bijvoorbeeld appelsap, appelmoes en appelstroop. Er zijn spreekwoorden met appel en nog veel meer. Het ontwikkelen van de woordkennis gaat het hele leven door.

Wilt u de spraak- en taalontwikkeling stimuleren? Dat kan onder meer door uitstapjes te maken. In elke situatie leert uw kind weer nieuwe woorden en zinnen. Ook rollenspelen, (voor)lezen en samen rijmen werken goed.

Tussen 9 en 12 jaar

Vanaf een jaar of 8 is de ontwikkeling van de articulatie, de beweging van de mond- en keelholte die nodig is om goed te kunnen spreken, voltooid: uw kind kan alle klanken nu goed uitspreken. Kinderen leren nu ook de regels van de grammatica steeds beter, al betekent dat niet dat ze die ook allemaal goed toepassen. Verder gaan de woordenschat, de zinsbouw en de spelling vooruit. Uw kind kan steeds beter vertellen of opschrijven wat het denkt, bedoelt of meemaakt. In deze leeftijd begrijpen kinderen informatie die ze lezen of horen al behoorlijk goed en wordt het steeds makkelijker om hun mening geven.

Ook in deze fase kunt u de spraak- en taalontwikkeling blijven stimuleren, bijvoorbeeld door geregeld samen naar de bibliotheek te gaan, er een gewoonte van te maken boeken of tijdschriften te lezen en aan tafel met elkaar te praten over de dag. Er zijn ook veel (computer)spelletjes en apps die uw kind kunnen helpen.

Tips voor meertalig opvoeden

Het komt steeds vaker voor dat kinderen meertalig worden opgevoed. Voedt u uw kind meertalig op? Misschien helpen deze tips:

- Leen kinderboeken in het Nederlands en uw moedertaal van de bibliotheek.
- Zorg dat uw kind de verschillende talen ongeveer evenveel hoort.
- Blijf de talen gebruiken die uw kind leert, ook op de lange termijn. Uw kind verleert de taal als het niet meer wordt gebruikt.

Meer tips en informatie vindt u op centrumvoorjeugdengезin/meertaligheid.

De jeugdverpleegkundige op school

Heeft u een vraag over dit bericht? Of over bijvoorbeeld voeding, beweging, slapen, luisteren of (faal)angst? De jeugdverpleegkundige luistert naar u en denkt graag met u mee! De jeugdverpleegkundige die verbonden is aan de school van uw kind, is:

- Em.Vollebregt
- Telefoonnummer: 010 - 20 10 110
- E-mail: e.vollebregt@cjgrijnmond.nl

Alles over gezond en veilig opgroeien

Het CJG is dé plek waar ouders, verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen met vragen over gezondheid, opvoeden, opgroeien en verzorging. Er werken jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, doktersassistenten, pedagogen en andere deskundigen om samen met u gezond en veilig opvoeden en opgroeien mogelijk te maken. Als u dat wilt, bieden zij u en uw kind (van -9 maanden tot 18 jaar) ook advies en ondersteuning.

Ga voor meer informatie over het CJG, privacy of voor opvoedinformatie naar de website centrumvoorjeugdengезin.nl.